

DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep
0032 OSLO
NORWAY

Deres ref.:

Vår ref.:
19/7096 - 6

Dato:
01.10.2019

Høring – utredning av norske lønns- og arbeidsvilkår på utenlandske skip

Det vises til brev fra Nærings- og Fiskeridepartementet datert 27. juni 2019.

Utenriksdepartementet har enkelte merknader til utredningen. Utredningen er omfattende, og Utenriksdepartementet har begrenset sin gjennomgang til havrettslige problemstillinger om jurisdiksjon.

Utenriksdepartementet har følgende merknader:

1. Kort om rapportens konklusjoner

Kort oppsummert forstår Utenriksdepartementet rapporten slik at den konkluderer med at Norge, basert på alminnelig territorialjurisdiksjon, kan kreve norske lønns- og arbeidsvilkår for utenlandske skip i norsk territorialfarvann, så lenge skipet ikke er i uskyldig gjennomfart.

Videre synes rapporten å konkludere med at det også er en viss adgang til å pålegge utenlandske skip, som befinner seg utenfor norsk territorialfarvann, norske lønns- og arbeidsvilkår med bakgrunn i en konkret vurdering av det aktuelle skipets tilknytning til Norge. I rapporten anses Norge dessuten å ha grunnlag for slik ekstraterritoriell jurisdiksjon gjennom at Norge som havnestat stiller privatrettslige krav om at skipet etterlever norske lønns- og arbeidsvilkår også utenfor norsk territorialfarvann.

2. Utenriksdepartementets merknader

Det folkerettslige utgangspunktet er at kyststaten har suverenitet i territorialfarvannet, jf. Havrettskonvensjonen artikkel 2. Kyststaten har begrenset jurisdiksjon i den tilstøtende sone, den økonomiske sone og på kontinentalsokkelen, jf. blant annet havrettskonvensjonen artikkel

Postadresse:
Postboks 8114 Dep
0032 Oslo

Kontoradresse:
7. juni plassen 1
0251 Oslo

Telefon:
23 95 00 00
Org. nr.:
972417920

Traktat- og dokumentasjonsenheten

post@mfa.no

www.regjeringen.no/ud

33, 56 og 77. Kyststaten kan som det klare utgangspunkt og hovedregel ikke utøve jurisdiksjon utover det som er positivt angitt i havrettskonvensjonen.

Dette innebærer at skip som befinner seg utenfor territorialfarvannet, som den klare hovedregelen, er underlagt flaggstatens jurisdiksjon for så vidt gjelder lønns- og arbeidsvilkår, jf. havrettskonvensjonen artikkel 58, jf. artikkel 92.

Det er antatt at det er enkelte unntak fra denne hovedregelen hvoretter kyststaten har en viss adgang til å gi lovgivning med virkning utover sitt sjøterritorium med bakgrunn i prinsipper om effektbasert jurisdiksjon og utvidet havnestatsjurisdiksjon.

Det er imidlertid ikke internasjonal enighet om at en slik adgang i det hele tatt eksisterer, eller om den eventuelle rekkevidden av en slik rett. Det er begrenset med statspraksis vedrørende spørsmålet, og utredningen viser at den praksisen som foreligger i liten grad er ensartet. Det kan riktignok synes som at det er en utvikling i retning av større internasjonal aksept for ekstraterritoriell jurisdiksjon utenfor territorialfarvannet, men dette er fremdeles uavklart.

Etter Utenriksdepartementets syn er det her derfor tale om en snever unntaksadgang. Unntakene anses forbeholdt helt særlige tilfeller der manglende regulering vil kunne ha alvorlige miljø- eller sikkerhetsmessige virkninger for kyststaten, og anses i utgangspunktet ikke å omfatte reguleringsbehov med bakgrunn i utelukkende økonomiske og sosiale forhold.

På denne bakgrunn finner Utenriksdepartementet at det bør utvises noe større forsiktighet ved anvendelsen av unntaksreglene for ekstraterritoriell jurisdiksjon enn hva rapporten legger opp til, jf. særlig pkt. 4 i rapporten. Dette innebærer etter Utenriksdepartements syn at det antagelig er et snevrere handlingsrom for å pålegge norske lønns- og arbeidsvilkår for utenlandske skip som befinner seg utenfor norsk territorialfarvann, enn det rapporten konkluderer med.

Avslutningsvis bemerkes det at fordi anvendelsen av de ovennevnte unntaksreglene beror på konkrete og skjønnsmessige vurderinger, vil det kunne by på utfordringer å utforme et dekkende regelverk. Det vises for øvrig til utredningens side 151 flg. om dette.

Med vennlig hilsen

Andreas Motzfeldt Kravik
underdirektør

Mette Kristin Ek
rådgiver

Dokumentet er klarert elektronisk og har derfor ikke håndskrevet signatur

